

pleta. Las fuentes de información nos parecen inmejorables y, si bien Grace Frank repite esencialmente lo dicho por sus predecesores, su libro resulta de gran utilidad debido a su seriedad, concisión y exactitud. Y es útil no sólo para los interesados en drama medieval francés, sino también para todos los que nos interesamos en las manifestaciones escénicas medievales en nuestra Península.

La segunda reimpression (1960) corrigió algunos errores y añadió algunas referencias, especialmente en el capítulo XII, según advierte un brevísimo *Preface to the second impression*.

Fernando HUERTA

JOSÉ SIMÓN DÍAZ: *Manual de bibliografía de la literatura española*. Barcelona, Editorial Gustavo Gili, 1963. VIII + 608 pàgs.

El Prof. Simón Díaz és ben conegut per la seva utilíssima *Bibliografía de la literatura hispánica*, en publicació des del 1950.¹ Ara ens ofereix un nou instrument de treball dedicat a «facilitar els primers sondeigs d'aquells qui decideixen d'estudiar amb alguna profunditat la literatura espanyola i les consultes ocasionals dels iniciats».

Aprofitant el material reunit amb vista a la *Bibliografía de la literatura hispánica* i els volums ja publicats, Simón Díaz ha seleccionat unes setze mil paperetes bibliogràfiques referents a «les obres literàries compostes en llengua castellana des dels primers monuments fins al final del 1961 per autors nascuts dins el territori nacional, amb l'única i tradicional excepció de Rubén Darío». Per tant, inclou els autors latino-americans del període colonial i els autors catalans que tenen una obra important en castellà.

L'ordenació del *Manual* és idèntica a la de la *Bibliografía*: un primer apartat de *Fuentes generales* (històries de la literatura, col·leccions de textos, antologies, monografies, relacions amb d'altres literatures, bibliografies), seguit per capítols sobre l'Edat mitjana (fonts generals, segle XI, segle XII, segle XIII, segle XIV, segle XV), els *Siglos de Oro* (fonts generals, catàleg alfabètic d'autors i obres anònimes), el segle XVIII, el segle XIX i el segle XX (sempre segons el mateix esquema). Finalment, índexs onomàstic (autors i títols d'obres anònimes i de publicacions periòdiques) i de matèries (persones, poblacions, matèries, temes i títols d'obres), a més d'una llarga llista d'*abreviaturas y siglas*.

No cal ponderar la utilitat d'un repertori d'aquesta mena, que representa un treball de molts anys. És clar que els especialistes trobaran de tant en tant omissions o errors, però seria poc gentil i injust d'insistir-hi. Cal esperar que les pròximes edicions els aniran anul·lant, tal com desitja el mateix autor. En conjunt, però, el *Manual* és molt satisfactori i compleix del tot el seu propòsit. Per tal de mantenir-lo al dia, han estat previstos uns suplementes triennals, dels quals ha aparegut ja el primer, corresponent als anys 1962-1964.² Si és possible de mantenir-ne la continuïtat, aquest *Manual* s'anirà convertint en un instrument de primer ordre per als hispanistes, únic en el seu gènere.

Josep MASSOT i MUNTANER

1. Vegeu *ER*, VII (1959-60 [1964]), 168-170.

2. JOSÉ SIMÓN DÍAZ, *Manual de bibliografía de la literatura española. Adiciones: 1962-1964* (a la coberta: *Suplemento I*). Barcelona, Editorial Gustavo Gili [1966]. 104 pàgs.